

Projekt edukacyjny – „Etyka nie tylko dla smyka”

Rozwój społeczno-moralny jest ważnym okresem rozwoju w edukacji wczesnoszkolnej. W tym okresie u dzieci utrwalają się zasady współżycia w społeczeństwie. Poprzez uczestnictwo w różnorodnych działaniach uczą się sposobów zachowania w grupie społecznej. Uspołecznienie i uczenie się współżycia w środowisku jest procesem trudnym i długotrwałym. Głównym środowiskiem kontaktów społecznych jest rodzina i szkoła. Ze sferą różnorodnych kontaktów społecznych łączy się proces kształtowania postaw moralnych u dzieci. W czasie jego rozwoju zarówno w domu jak i szkole uczą się odróżniania zasad dobrego i złego postępowania. Dziecko w tym czasie stopniowo poznaje pojęcia moralne grupy, w której żyje.

W pedagogice wychowanie jest rozumiane jako proces świadomego, planowanego oddziaływania wychowawcy/nauczyciela na wychowanka w celu ukształtowania się u niego trwałych i pożądaných zmian osobowości. *„Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym. Ważne jest również takie wychowanie, aby dziecko w miarę swoich możliwości było przygotowane do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą. Należy zadbać o to, aby dziecko odróżniało dobro od zła, było świadome przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiało konieczność dbania o przyrodę.)”*

Proces kształtowania postaw moralnych u dziecka rozpoczyna się na drodze naśladownictwa i identyfikacji z ważnymi dla niego osobami. Jest to właściwy czas gdy przyjmuje ono normy, zasady postępowania od osób dorosłych, które w konsekwencji uznaje jako własne. Rozwój moralny w wieku wczesnoszkolnym to okres zdobywania przez dziecko dojrzałości do współżycia w społeczeństwie. Dziecko w tym czasie jest na początku swojej drogi rozwojowej, dlatego okres ten wymaga działań o charakterze wspierającym w nabywaniu pożądaných postaw. Wychowanek bez pomocy wychowawcy nie zawsze potrafi odróżnić prawdę i dobro oraz oczekiwania innych osób pod jego adresem. Współczesne życie niesie za sobą wiele dylematów aksjologicznych, dlatego przygotowanie człowieka do świadomego podejmowania właściwych wyborów staje się priorytetem w edukacji. W praktyce w następstwie aktualnej podstawy programowej oznacza to włączenie zagadnień etycznych do edukacji wczesnoszkolnej. Dylematy etyczne wielokrotnie łączą się z korupcją, dlatego szczegółowym zadaniem projektu jest realizacja edukacji antykorupcyjnej zgodnie z celami i treściami nauczania. Duże znaczenie w rozwoju moralnym posiada również właściwie kształtowany rozwój emocjonalny. Przechodzenie na wyższy poziom rozwoju moralnego zależy od warunków życia i oddziaływań wychowawczych jakim są poddawani wychowankowie. Proces kształtowania się norm moralnych przebiega jednocześnie z rozwojem uczuć społeczno-moralnych i dokonuje się stopniowo. Głębokie przeżycia uczuciowe natury społeczno-moralnej wpływają na szybsze ich przyswajanie oraz są one wyznacznikami ich postępowania.

W celu ułatwienia nauczycielom pracy opracowany został poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej pt „Etyka nie tylko dla smyka”, który ma za zadanie pomóc,

zainspirować do wprowadzenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej w świat wartości oraz ułatwić kształtowanie ich postaw moralno-etycznych. Wymieniona publikacja jest zgodna z aktualną podstawą programową. Poradnik jest częścią projektu edukacyjnego pod tym samym tytułem, realizowanego przez Wydział Rozwoju Kompetencji Społecznych i Obywatelskich Ośrodka Rozwoju Edukacji we współpracy z Centralnym Biurem Antykorupcyjnym. W kwietniu Prezes Rady Ministrów podpisał Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019, przygotowany przez Radę Ministrów i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Do szczegółowych zadań programu wpisano realizację zadań z edukacji antykorupcyjnej zgodnie z celami i treściami nauczania określonymi w podstawie programowej oraz upowszechnianie materiałów dydaktycznych i informacyjnych wspomagających nauczycieli w realizacji zadań antykorupcyjnych.

W realizacji w/w projektu brali udział eksperci – filozofowie i etycy, eksperci z Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz konsultanci i doradcy metodyczni edukacji wczesnoszkolnej. Poradnik składa się z trzech części:

- I. Kształtowanie postaw moralno-etycznych w edukacji wczesnoszkolnej
- II. Materiały szkoleniowe z zakresu edukacji antykorupcyjnej.
- III. Scenariusze zajęć- kształcenie zintegrowane z elementami etyki w klasach I - III

Część III ma charakter praktyczny- zawiera zbiór scenariuszy zajęć, tekstów i ćwiczeń. Została napisana przez koordynatorów regionalnych. Wypracowane rozwiązania mogą być inspiracją dla nauczycieli w tworzeniu własnych materiałów a także mogą być wykorzystane na lekcjach etyki. Projekt „Etyka nie tylko dla smyka” skierowany jest do uczniów klas I - III i nauczycieli szkoły podstawowej, jak również rodziców. Ma na celu wspomaganie i zwiększenie roli środowiska oświatowego w kształtowaniu postaw etyczno-moralnych uczniów, przygotowujących ich do współdziałania w budowaniu demokratycznego społeczeństwa. W województwie wielkopolskim pilotażowo na opracowanych materiałach pracuje 17 szkół, 129 klas i 141 nauczycieli. Koordynatora regionalnego wspomaga 20 liderów.

Literatura:

Poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej „Etyka nie tylko dla smyka” praca zbiorowa pod redakcją Anny Łagodzińskiej .